

Summary

The issue opens with reviews on recent premieres. Our collaborators: Balázs Perényi, Tamás Koltai, Tamás Tarján, Judit Szántó, Balázs Urbán, Andrea Tompa and Katalin Lőrinc offer their opinion of Dostoevski's *The Idiot* (Katona József Theatre), *Forward, Boys!*, an adaptation by Géza Bodolay of the film *Allonsanfan* by the Brothers Taviani, with the music of Ennio Morricone (Kecskemét), Ákos Németh's *Greed* (Budapest Chamber Theatre), Chekhov's *Ivanov* (Szolnok), Gabriel García Márquez's *A Hundred Years of Solitude* as adapted by György Schwajda (Eger), Alan Bennett's *Kafka's Cock* (Hungarian Theatre of Pest) and *Group Therapy*, a dance program by the Yvette Bozsik Company (Trafó).

Reviews of two opera performances follow: Lóránt Péteri saw Rossini's *Il barbiere di Siviglia* (Erkel Theatre of the State Opera House) and Tamás Márók witnessed Róbert Alföldi's interesting new production of Gounod's *Faust* (Szeged).

We publish a longer conversation Tamara Török had with Andor Lukáts, director and leading actor of the Katona József Theatre.

In the last piece of our series on Hungarian directors working abroad, we selected some Austrian and German reviews on Alexander Ostrovski's *The Forest*, as staged by Tamás Ascher at Vienna's Akademietheater.

As part of our continuing series on present-day Hungarian theatre criticism we publish two contributions indirectly, yet pertinently related to the discussion. In his essay dancer and choreographer Attila Csabai, leader of the company „KompMánia” challenges the objections concerning his recent work *Versions* as voiced in our previous issue by critic Csaba Kutszegi, while Mr. Kutszegi reacts upon this polemic standpoint. Both articles abound in general theoretic formulations.

In our column devoted to world theatre, Tamás Halász sums up his experiences gathered at the VIIth International Festival of Theatrical Confrontations organized in Lublin (Poland). The second contribution is by György Karsai who saw Swiss director Benno Besson's last work, an imaginative staging of Victor Hugo's *Mangeront-ils?*, co-produced by several Swiss and French companies.

Playtext of the month is *Forward, Boys!* by Taviani, Morricone and Bodolay, a work also reviewed in the present issue.

Offenbach műveinek színpadra állításával írta be nevét az egyetemes színháztörténetbe. Majd' tíz évet töltött a Volksbühne élén, ezután 1974-től minden évben az Avignoni Fesztiválon rendez (többek között korszakos *Hamletjét* és a *Kaukázusi krétakört*). 1989 óta Besson független, társulat nélküli rendezőként járja a világot, és sikert sikerre halmoz, elsősorban Brecht- és operarendezőivel (*A vágóhidak Szent Johannája*, Zürich, 1998; *Don Juan*, Helsinki, 2000; *A varázsfuvola*, Párizs, 2000).

Victor Hugo mesekomédiájának előadásával Besson egyszerre idézi fel a *Szentivánéji álmot* és a középkori vásári komédia világát. Korunk gazdagokra-hatalmasokra és nyomorgókra-kiszolgáltatottakra felosztott rendje ellen emeli fel szavát. Lírai költői meseszöveg és vaskos realitás első pillantásra meghökkentő váltakozása teremti meg az előadás feszültségét. A díszlet (Jean Marc Stehle) valódi erdő, mintha csak az *Óz, a csodák csodája* filmbéli rengetege elevenedne meg a színen. És ott vannak a kolostor romjai, a mérgezett növények, a háttérben még egy patak is felsejlik... Ebbe a mesevilágba robban be a valószínűtlenül csúf szerelmespár: egy gnómszerű férfi (a király unokaöccse – Claude Barichasse) és nála mintegy két füllel magasabb, igencsak testes szerelmese (Helene Seretti). Mindketten rendkívül ostobának, esettnek tűnnek, egyetlen épkézláb megszólalásuk sincs, csoda, hogy a vérszomjas királynak (Gilles Privat) még nem sikerült őket elfognia. De aztán erre is fény derül: hiszen ő még ostobább, tenyérbemászóan nagyképű, hisztérikus zsarnok. Az üldöző-üldözöttek komikumba hajló triójának ellensúlyát Zineb boszorkány (Léa Drucker) és Airola, a tolvaj (Samuel Tasinaje) kettőse jelenti. Ők igazán emberiek, okosak, fájdalmasan szenvedők és bölcsen előrelátók – mint az igazi mesében.

Besson legfontosabb hatás eszköze a maszk. Werner Strub a film (*A gyűrűk ura, Harry Potter* és társaik) látványvilágától ihletett nem ember, mégis ember, egész fejet befedő, arcra simuló – tehát sajátos mimikára képes – maszkjai hátborzongatóak és végtelenül nevetségesek is tudnak lenni a szituációk függvényében. A színészek nagy örömmel vetik bele magukat a játékba, láthatóan élvezik a maszk segítségével sokszorosára növelt hatást, amelyet a közönségre gyakorolnak. Nem véletlen, hogy akkor kapják a legnagyobb tapaszt, amikor a harmadik-negyedik meghajlásuk végre lefejtik fejükről „második énjüket”, s például a százéves boszorkáról kiderül, hogy gyönyörű, fiatal színésznő, míg a visszataszító arc- (pardon: maszk-) kifejezésű gonosz király kifejezetten jó arcú, szívtipró mosoly sztár.

Zavarba ejtően szép, színházi stílusokon, műfajokon, nézői korosztályokon és korokon átívelő előadás Benno Besson Victor Hugo-rendezése. Nem gondolom, hogy feltétlenül szó szerint kellene értenünk a rendező nyilatkozatát; természetesen, ha valaki nagyon akarja, kiolvashatja az előadásból a mai világ igazságtalanságait ostorozó hevületet, ám ennél jóval fontosabb, hogy egy ritkán látható színmű gyönyörű előadásával lett gazdagabb az európai színház.

Színültig
színház

SÚGÓ

Havonta megjelenő színházi programmagazin
www.sugo.hu